Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 180 Doen waar Nederland goed in is – Strategie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Nr. 228

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juli 2026

De Directie Internationaal Onderzoek en Beleidsevaluatie (IOB) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft een evaluatie afgerond van het Prospects Partnerschap over de periode 2019–2024. Met deze brief bied ik u de beleidsreactie van het kabinet op deze evaluatie aan.

Prospects is een van de belangrijkste programma's voor migratie en opvang in de regio, belangrijke thema's in het Nederlandse buitenland- en ontwikkelingsbeleid. Met Prospects biedt Nederland bescherming en perspectief aan vluchtelingen, juist in regio's waar spanningen hoog zijn, waar grote aantallen vluchtelingen verblijven, en waar instabiliteit en gebrek aan perspectief kunnen leiden tot verdere migratie en onveiligheid.

Prospects is een meerjarig partnerschap tussen Nederland en vijf multilaterale kernpartners (UNHCR, ILO, UNICEF, de Wereldbank en de International Finance Cooperation – IFC) dat tot doel heeft de levensomstandigheden van vluchtelingen en hun gastgemeenschappen op een duurzame manier te verbeteren. Het programma wordt uitgevoerd in acht landen die voor Nederland van geopolitiek én migratiepolitiek belang zijn in de MENA-regio en de Hoorn van Afrika: Irak, Libanon, Jordanië, Egypte, Ethiopië, Soedan, Oeganda en Kenia. In deze landen draagt het bij aan onderwijs, werk en bescherming voor miljoenen vluchtelingen en hun gastgemeenschappen en ondersteunt het tegelijk de voorwaarden voor duurzame oplossingen, zoals het opnemen van vluchtelingen in het nationale onderwijssysteem, of het mogelijk maken van legaal werk. Hierbij hoort ook het bevorderen van vrijwillige terugkeer waar dat veilig en waardig kan.

De inzet van Prospects is gericht op zichtbaar resultaat: meer kinderen naar school, meer vluchtelingen en leden van gastgemeenschappen met een inkomen, sterkere nationale systemen voor registratie en

kst-36180-228
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

bescherming, en meer wet- en regelgeving in opvanglanden gericht op het opnemen van vluchtelingen in nationale systemen (inclusie). Daarmee levert Prospects niet alleen een bijdrage aan de leefbaarheid in de regio, maar ook aan Nederlandse belangen op het gebied van stabiliteit en beheersbare migratie. Dit geschiedt langs drie pijlers: Onderwijs en leren, werk en bestaanszekerheid, en bescherming en (sociale) inclusie. Hier is in fase 2 (vanaf 2024) een vierde pijler, kritieke infrastructuur, aan toegevoegd, mede gericht op het herstel van door het conflict beschadigde en vernietigde infrastructuur, waaronder water- en sanitaire voorzieningen in scholen.

De IOB-evaluatie, getiteld *«Beyond forced displacement – Evaluating the Prospects partnership 2019–2024»*, onderzoekt welke resultaten Prospects heeft opgeleverd voor vluchtelingen en gastgemeenschappen en in hoeverre het partnerschapsmodel en de gekozen humanitair-ontwikkelings-nexus, waarbij noodhulp en langetermijnontwikkelingssamenwerking bewust met elkaar worden verbonden, hebben bijgedragen aan (kosten)effectiviteit en duurzaamheid. De evaluatie beschrijft de resultaten op elk van de pijlers, en gaat in op de samenwerking met de vijf multilaterale partners.

Prospects in het Nederlandse beleid

Prospects is sinds 2019 het kerninstrument van Nederland voor opvang van en perspectief voor vluchtelingen in de regio. Het programma bouwt voort op de inzet van het kabinet om in langdurige vluchtelingensituaties humanitaire hulp te combineren met structurele ontwikkelingsinzet («nexusbenadering»), zoals verankerd in onder meer de beleidsnota *Investeren in globale vooruitgang* en in begrotingsartikel 4.2 (Opvang in de regio en migratiepartnerschappen). Met Prospects heeft Nederland, in nauwe samenwerking met de vijf partners, de ambitie om:

– duurzame verbeteringen in levensomstandigheden van vluchtelingen en gastgemeenschappen in regio's dichtbij het land van herkomst te realiseren via toegang tot onderwijs, werk en bescherming;
– opname van vluchtelingen in nationale systemen te bevorderen (inclusie);
– via een innovatief partnerschapsmodel een samenwerking tussen VN-organisaties-, internationale financiële instellingen en Nederland middels de nexusbenadering in de praktijk te brengen.

Het kabinet is IOB erkentelijk voor de grondige evaluatie, die zowel de resultaten als de beperkingen en spanningen rond «opvang in de regio» scherp analyseert, en waardevolle lessen biedt voor de resterende jaren van fase 2 (2024–2027) en eventuele opvolgende programma's.

Algemene reactie op bevindingen

IOB concludeert dat Prospects in een moeilijke en snel veranderende context een aanzienlijk aantal vluchtelingen en gastgemeenschappen heeft bereikt. In genoemde periode zijn rond de acht miljoen mensen bereikt in acht landen, met name via onderwijs en bescherming, maar ook via ondersteuning op het gebied van werk of bestaanszekerheid (ruim 500.000 mensen). Prospects heeft daarnaast bijgedragen aan meer inclusieve regelgeving en beleid in diverse landen.

Tegelijkertijd blijven de geboekte verbeteringen in zelfredzaamheid en veerkracht van vluchtelingen en gastgemeenschappen volgens IOB partieel en kwetsbaar, en zijn grootschalige private investeringen in vluchtelingensituaties achtergebleven bij de oorspronkelijke ambitie. Het partnerschapsmodel heeft volgens IOB aantoonbare meerwaarde

opgeleverd in termen van betere afstemming en gezamenlijke programmering, maar ging aanvankelijk gepaard met hoge transactiekosten en beperkte duidelijkheid over rollen en verwachtingen.

Het kabinet herkent zich grotendeels in dit beeld. Prospects heeft, mede dankzij de meerjarige Nederlandse inzet en de intensieve samenwerking met multilaterale partners, miljoenen vluchtelingen en gastgemeenschappen in staat gesteld op den duur hun zelfredzaam te vergroten. Prospects heeft daarmee geholpen om de nexus-benadering in langdurende vluchtelingensituaties te operationaliseren. De evaluatie laat tegelijkertijd zien dat structurele resultaten rond werk en zelfredzaamheid meer tijd, een gunstige beleidscontext en realistische ambities vergen. Dat de resultaten op het gebied van werkgelegenheid en beleidsbeïnvloeding in kwantitatieve zin achterblijven op terreinen als onderwijs en bescherming, acht het kabinet deels verklaarbaar door het intrinsieke verschil tussen het verlenen van diensten zoals onderwijs enerzijds en een transformatieve interventie in een economie. Hierbij is vaak sprake van een grote informele sector en beleid dat formele werkgelegenheid voor vluchtelingen beperkt, wat het creëren van werkgelegenheid bemoeilijkt. Een andere factor is dat vluchtelingen meestal worden opgevangen in perifere gebieden die worden gekenmerkt door slechte infrastructuur en beperkte dienstverlening vanuit de overheid.

Het kabinet is het voorts met IOB eens dat Nederland, mede dankzij Prospects, internationaal wordt gezien als een belangrijke, betrouwbare en inhoudelijk sterke partner in de opvang van vluchtelingen in de regio en de operationalisering van de nexus-benadering. Het Prospects Partnership wordt internationaal breed gezien als een succesvol innovatief nexus programma, waarin veel ideeën die zijn getest en in de praktijk gebracht. Dit versterkt de Nederlandse positie in multilaterale fora en in de dialoog met opvang- en herkomstlanden.

Aanbevelingen

IOB doet onder meer de volgende aanbevelingen (volledig overzicht in hoofdstuk 6.2 van de evaluatie):

- Versterk de pijler werk en bestaanszekerheid, door succesvolle interventies op te schalen, nadrukkelijker in te zetten op verbetering van het ondernemings- en arbeidsklimaat voor vluchtelingen, en beter te sturen op de overgang van leren naar verdienen.
- Contextualiseer de programmatische inzet verder per land, onder meer door landenprogramma's flexibel te houden en *het Opportunity Fund* gericht in te zetten voor innovatieve, contextspecifieke en gezamenlijke interventies.
- Houd balans tussen steun aan vluchtelingen en gastgemeenschappen en verbeter de communicatie hierover, om gevoelens van achterstelling te verminderen en sociale cohesie te versterken.
- Veranker aandacht voor vrouwen, jongeren, mensen met een beperking en andere kwetsbare groepen systematischer in ontwerp, uitvoering en monitoring, met expliciete doelen en indicatoren.
- Operationaliseer de humanitair-ontwikkelings-nexus verder door de koppeling tussen humanitaire vangnetten en ontwikkelingsinterventies te verdiepen, en parallelle systemen alleen te hanteren waar inclusie in nationale systemen (nog) niet mogelijk is.
- Maak de inzet op private-sectorbetrokkenheid realistischer, door contextspecifiek te werken, instrumenten als *blended finance* en garanties selectief op te schalen en nauwer samen te werken met lokale financiële instellingen.

– Versterk lokalisering door multilaterale partners te stimuleren meerjarige, voorspelbare financiering door te zetten naar lokale uitvoerende organisaties, waaronder vluchteling-geleide organisaties.
– Daarnaast zijn er aanbevelingen op het gebied van het partnerschapsmodel, interne coherentie, de beleidstheorie, de verbreding van de financieringsbasis en aanbevelingen op het gebied van monitoring en evaluatie.

Voor deze kabinetsreactie ga ik in op de belangrijkste resultaten, conclusies en aanbevelingen, die ik langs vier hoofdlijnen heb geclusterd:
1. Bereik en resultaten voor vluchtelingen en gastgemeenschappen (onderwijs, werk, bescherming, zelfredzaamheid en veerkracht);
2. Contextualisering, balans tussen doelgroepen en aandacht voor kwetsbare groepen;
3. Nexus-benadering, private sector en (kosten)effectiviteit;
4. Partnerschapsmodel, governance en doorwerking naar breder beleid.

1. Bereik en resultaten: onderwijs, werk, bescherming, zelfredzaamheid en veerkracht

IOB -bevinding

IOB constateert dat Prospects ruim acht miljoen mensen heeft bereikt, vooral via onderwijs en bescherming, maar dat bereik en resultaten sterk verschillen per land en pijler. De werk- en bestaanszekerheidspijler blijft in vergelijking hiermee wat betreft schaal en impact achter. Prospects heeft bijgedragen aan meer inclusieve wet- en regelgeving en systeemversterking, maar deze resultaten zijn fragiel en afhankelijk van politieke wil en capaciteit van opvanglanden, die zelf als laag- of middeninkomensland grote uitdagingen hebben op het gebied van armoedebestrijding en werkgelegenheid. Zelfredzaamheid en veerkracht zijn volgens IOB verbeterd, maar slechts ten dele en met een blijvende afhankelijkheid van externe steun, vooral onder vluchtelingen.

Kabinetsreactie

Het kabinet onderschrijft de analyse dat Prospects, ondanks de complexiteit van de context, substantieel heeft bijgedragen aan beter onderwijs, meer bescherming en – in beperktere mate – betere economische perspectieven. De door IOB geschetste verschillen per land en pijler zijn herkenbaar en hangen samen met nationale beleidskaders, veiligheidssituaties en arbeidsmarktomstandigheden. Zo kampt Ethiopië met interne conflicten, is er hoge werkloosheid en zorgen geopolitieke spanningen ervoor dat vluchtelingenopvang door een veiligheidslens wordt bezien. In Egypte is er na de opvang van vluchtelingen uit Syrië minder draagvlak voor de recentere, veel grotere groep vluchtelingen uit Sudan.

Het kabinet benadrukt dat de selectie van landen is ingegeven door de noden onder vluchtelingen en de migratierelevantie voor Europa en Nederland. Hierdoor opereert Prospects ook in landen waarin de beleidsomgeving minder gunstig is voor opvang en inclusie in nationale systemen. Desalniettemin is blijvende aandacht nodig voor de kwaliteit en duurzaamheid van inclusieve beleidsaanpassingen. Het kabinet onderschrijft het belang van gerichte versterking van de werk- en bestaanszekerheidscomponent, met realistische verwachtingen over wat in fragiele contexten haalbaar is.

In lijn met de aanbevelingen neemt het kabinet zich voor om in de resterende jaren van fase 2, en in een eventueel vervolg op Prospects:

– sterker te focussen op opschaling van bewezen interventies op het terrein van werk en bestaanszekerheid (bijvoorbeeld digitale vaardigheden, mkb-ondersteuning en erkenning van eerder verworven competenties);
– de beleidsdialoog met gastlanden verder te versterken, en deze te benutten voor het verbeteren van het ondernemings- en arbeidsklimaat voor vluchtelingen en gastgemeenschappen, met nadruk op het recht op werk en bescherming tegen uitbuiting;
– de koppeling tussen onderwijs, vaardigheden en toegang tot de arbeidsmarkt verder te versterken («learning to earning»).

2. Contextualisering, balans tussen doelgroepen en kwetsbare groepen

IOB-bevinding

IOB concludeert dat de oorspronkelijke ambities en de generieke verandertheorie (Theory of Change) niet altijd goed aansloten op de realiteit in alle acht landen. Gedurende de looptijd zijn programma's beter gecontextualiseerd via meerjarige landenplannen (Multi-Annual Country Plans, MACP's) en is de flexibiliteit van een instrument als het Prospects Opportunity Fund benut om in te spelen op veranderende omstandigheden (bijvoorbeeld in Soedan en na de val van het Syrische regime). Het Opportunity Fund is een onderdeel van Prospects bedoeld om om effectiever en sneller transformatie te realiseren, door in te spelen op kansen en uitdagingen die zich tijdens de uitvoering voordoen. Over het geheel genomen bleek het Opportunity Fund sub-loket van Prospects een nuttig mechanisme voor aanvullende financiering, waarmee gezamenlijke interventies konden worden gefinancierd om opkomende uitdagingen aan te pakken en in te spelen op contextuele ontwikkelingen. Prospects past een gebalanceerde benadering toe voor vluchtelingen en gastgemeenschappen, maar gevoelens van achterstelling bij gastgemeenschappen blijven bestaan. IOB stelt verder vast dat de genderbalans in bereik redelijk is, maar dat de aanpak voor vrouwen en mensen met een beperking nog niet structureel en systematisch genoeg is.

Kabinetsreactie

Het kabinet deelt de constatering dat de oorspronkelijke ambitie van Prospects op onderdelen te hoog was, met name rond private sectorbetrokkenheid en inclusie in contexten waar de politieke bereidheid beperkt is. De keuze om vervolgens ruimte te geven voor contextspecifieke invulling per land en het inzetten van het Opportunity Fund voor innovatieve en responsieve interventies wordt door IOB terecht als positief beoordeeld. Hierbij merkt het kabinet op dat Prospects, zeker vanaf Fase 2, juist zeer responsief aan landenspecifieke programmering heeft gewerkt. Zo richtte Prospects in Sudan zich bijvoorbeeld op het opvangen van vluchtelingen uit Ethiopië en Eritrea, met lokale autoriteiten waar het op nationaal niveau niet mogelijk was, en tegelijkertijd op terugkerende Sudanese ontheemden in andere delen van het land.

Het Kabinet constateert dat in de Theory of Change van Prospects Fase 2 (2023) nadrukkelijk is ingezet op inclusie van vluchtelingen in nationale systemen, en op zelfredzaamheid van vluchtelingen en hun gastgemeenschappen. Dit beleid is uiteindelijk in 2025 door UNHCR opgenomen als belangrijke uitgangspunten van het Sustainable Responses beleid.

Het kabinet acht de balans tussen steun aan vluchtelingen en gastgemeenschappen van groot belang, zowel uit rechtvaardigheidsoogpunt als om sociale spanningen te beperken en draagvlak in gastlanden voor de

opvang van vluchtelingen te behouden. Prospects draagt hieraan bij door waar mogelijk gecombineerde dienstverlening aan te bieden, bijvoorbeeld gemengde scholen, jeugdcentra, gemeenschapscentra en waterpunten. Daarnaast werkt Prospects aan systemische versterking van nationale voorzieningen (onderwijs, kinderbescherming, sociale bescherming) waar zowel vluchtelingen als gastgemeenschappen van profiteren.

Tegelijkertijd herkent het kabinet de observatie dat steun voor gastgemeenschappen minder zichtbaar kan zijn dan hulp verstrekt aan vluchtelingen, met name als deze in kampen verblijven. In de dialoog met partners en gastlanden zal het kabinet daarom sterker sturen op communicatie over de voordelen van Prospects voor beide groepen. Het kabinet wil daarbij lokale overheden en gemeenschappen beter betrekken bij de programmering. Ook moedigt het kabinet opvanglanden aan om de interactie tussen vluchtelingenkampen of *settlements* en lokale gemeenschappen te bevorderen, aangezien een scheiding tussen de groepen zowel de zelfredzaamheid als de inclusie ondermijnt. Daarbij geldt dat er door het wegvallen van onder meer financiering uit de VS structureel minder humanitaire hulp beschikbaar is, en hulp via nationale systemen over het algemeen kostenefficiënter is.

Met betrekking tot kwetsbare groepen onderschrijft het kabinet dat gendergelijkheid en inclusie van mensen met een beperking systematischer verankerd kunnen worden, met concrete doelen en indicatoren, waarbij gekeken wordt hoe barrières voor deelname van vrouwen (zoals zorglast, mobiliteitsbeperkingen en sociale normen) aan programma's kunnen worden geadresseerd.

Het kabinet zal daarom in de verdere uitvoering van fase 2:
– de partners vragen hun gender- en inclusiestrategieën binnen Prospects aan te scherpen, inclusief het vertalen van *cross-cutting* thema's in concrete keuzes, indicatoren en rapportage;
– in de jaarlijkse *Monitoring, Evaluation and Learning*-sessies expliciet te laten reflecteren op de bereikte resultaten en resterende knelpunten voor vrouwen en mensen met een beperking.

3. Nexus-benadering, private sector en (kosten)effectiviteit

IOB-bevinding

IOB stelt vast dat Prospects erin is geslaagd de humanitair-ontwikkelingsnexus in de praktijk te brengen door onderwijs, werk en bescherming in één programma te integreren en nauwer samen te werken tussen humanitaire en ontwikkelingsactoren. Dit heeft volgens IOB geleid tot meer samenhangende en completere ondersteuning voor vluchtelingen en gastgemeenschappen. Tegelijkertijd blijft humanitaire steun in de meeste contexten noodzakelijk en is de overgang naar ontwikkelingsgericht werken niet lineair. De pogingen om via IFC en de Wereldbank grootschalige private investeringen in vluchtelingensituaties te mobiliseren hebben tot nu toe vooral in Kenia duidelijke resultaten opgeleverd; elders is de impact bescheiden gebleven. IOB kan door gebrek aan gedetailleerde kosten- en effectgegevens en de precieze verdeling van uitgaven per type interventie (bijv. systeemversterking vs. directe dienstverlening), geen kwantitatieve uitspraak doen over de (kosten)effectiviteit van Prospects als geheel.

Kabinetsreactie

Het kabinet verwelkomt de bevinding dat Prospects concrete meerwaarde heeft gehad voor de operationalisering van de nexus-benadering in

langdurende vluchtelingensituaties. De combinatie van humanitaire en ontwikkelingsinterventies in één programmatisch kader, en de integratie van *mental health and psychosocial support* (MHPSS), sociale cohesie en systeemversterking, sluiten aan bij de Nederlandse beleidsprioriteit om noodhulp en structurele verbeteringen te verbinden. Nederland neemt daarmee in de donorgemeenschap een koppositie in op concrete implementatie van de nexus; Ook de landen waarin Prospects wordt geïmplementeerd zien de meerwaarde van het programma en het belang van het samenbrengen van de partners.

Het kabinet onderstreept dat humanitaire vangnetten in veel contexten onmisbaar blijven en ontwikkelingsinterventies daar niet voor in de plaats kunnen komen, maar deze moeten aanvullen; Tegelijkertijd dient de programmering zoveel mogelijk open te staan voor kansen om parallelle systemen af te bouwen en vluchtelingen in nationale systemen te includeren.

Ten aanzien van private sector-betrokkenheid in vluchtelingensituaties deelt het kabinet de conclusie dat de oorspronkelijke verwachtingen over schaal en tempo te hoog waren, gezien de risicoprofielen, nationale regelgeving en de hierboven geschetste context. Instrumenten als *blended finance*, garanties en mkb-ondersteuning op kleinere schaal laten echter wel degelijk succes zien in Kenia maar ook in de MENA-regio en Egypte, die verdere opschaling behoeven. De rol van IFC en Wereldbank in de samenwerking is cruciaal, onder meer vanwege analyses en beleidsdialoog en vanwege de samenwerking met overheden. Daarbij kan voor directe impact in vluchtelingengemeenschappen nauwer worden samengewerkt met andere partijen, zoals lokale microfinancieringsinstellingen. De mogelijkheden hiervoor worden in de fase 2 verder onderzocht.

In lijn met de IOB-aanbevelingen zal het kabinet in de verdere uitvoering:
– de nadruk leggen op meer realistische, contextspecifieke vormen van private sector-betrokkenheid, waarbij groeipotentie en risico's beter worden afgewogen;
– partners verder aanmoedigen om, waar nodig, lokale microfinancieringsinstellingen en andere financiële actoren sterker te betrekken om de toegang tot financiering voor vluchtelingen en gastgemeenschappen te vergroten;
– bij toekomstige keuzes rond partnerselectie en instrumentmix expliciet toetsen of en hoe private investeringen kunnen worden gemobiliseerd in de betreffende context, zonder dat dit ten koste gaat van bescherming en inclusie van de meest kwetsbaren.

4. Partnerschapsmodel, governance en doorwerking naar breder beleid

IOB-bevinding

IOB concludeert dat het gekozen partnerschapsmodel – één Nederlands programma met vijf multilaterale partners – innovatief is en in grote lijnen passend is bij de doelstellingen om geïntegreerde steun op onderwijs, werk en bescherming aan te bieden, naast structurele versterking van systemen en beleid in opvanglanden. Ook stelt IOB dat de samenwerking in de loop van de tijd duidelijk is verbeterd. Tegelijkertijd waren de aanvankelijke ambities voor gezamenlijke programmering en *governance* te hoog en de structuur te zwaar, wat leidde tot hoge transactiekosten en onduidelijkheden over rollen. IOB constateert dat de samenwerking in fase 2 beter is ingebed via gezamenlijke *Monitoring, Evaluation and Learning (*MEL)-sessies en meer realistische verwachtingen. IOB benadrukt verder dat Prospects heeft bijgedragen aan institutioneel leren

bij de partners en aan de internationale discussie over opvang in de regio en de nexus-benadering.

IOB constateert tevens dat Prospects nog stappen kan maken t.a.v. de lokaliseringsambitie van Buitenlandse Zaken. Zo wordt de flexibele, meerjarige en voorspelbare financiering die Buitenlandse Zaken aan de Prospects-partners geeft, vaak niet op dezelfde manier doorgezet naar uitvoerende partners. Dit zou juist helpen om activiteiten verder te lokaliseren en duurzamer te maken.

Kabinetsreactie

Het kabinet herkent de door IOB geschetste ontwikkeling van Prospects als een «lerend partnerschap». De metafoor van «het vliegtuig bouwen terwijl het al vloog» is herkenbaar: in 2018 werd het bestaande programma snel opgeschaald in reactie op de Syrische crisis en de politieke wens om opvang in de regio te versterken, terwijl *governance* en resultatenkader nog in ontwikkeling waren.

Tegelijkertijd is het kabinet van mening dat het partnerschapsmodel met grote multilaterale organisaties de juiste keuze was om in relatief korte tijd substantieel en gecoördineerd te kunnen opereren in complexe contexten. De herzieningen in governance – waaronder het aanscherpen van het resultatenkader vanaf fase 2, de rol van landenteams, gezamenlijke *Country Vision Notes* en MACPs, en de introductie van jaarlijkse MEL-sessies – zijn belangrijke verbeteringen, die echter ook een beslag leggen op de capaciteit, maar die wel degelijk hebben geleid tot betere afstemming, minder overlap en meer gezamenlijke programmering. De actieve rol van Nederlandse ambassades in de landenteams, daar waar capaciteit dit toeliet, heeft substantieel bijgedragen aan politieke inbedding, beleidsdialoog en praktische coördinatie. Deze rol blijft cruciaal en onmisbaar voor het slagen van onze inspanning nu en in de toekomst.

Het kabinet erkent dat de lokaliseringsambitie (meer macht, middelen en zeggenschap dichter bij de mensen om wie het gaat) in het huidige Prospects -partnerschap niet goed tot uiting komt. Hiervoor heeft het kabinet een apart subsidiekader opgezet, gericht op het versterken van lokaal en door vluchtelingen geleide organisaties. Bij toekomstige programmering zal het kabinet meer sturen op effectieve implementatie van de lokaliseringstrategie van Buitenlandse Zaken.

Het kabinet zal in lijn met de aanbevelingen van IOB:
- ook bij toekomstige programma's het ontwerp van het partnerschaps-model, inclusief rolverdeling tussen Haagse diensten, ambassades en multilaterale partners, uitwerken;
- posten en relevante thematische en regiodirecties structureel en vroegtijdig betrekken bij de keuze van landen, partners en opzet;
- interne kennisdeling en afstemming tussen programma's op het terrein van migratie, opvang in de regio en humanitaire hulp versterken, zodat lessen uit Prospects (en soortgelijke programma's) beter doorwerken in de beleidsvorming.

Vervolgstappen

Samenvattend ziet het kabinet de IOB-evaluatie van Prospects als ondersteunend aan het gevoerde beleid. In een tijd van toenemende migratiedruk, spanningen in onze buurlanden en teruglopende internationale hulp laat deze evaluatie zien dat Nederland met Prospects niet toekijkt, maar gericht investeert in stabiliteit, perspectief en bescherming in de regio. Prospects is daarmee een visitekaartje van het Nederlandse

buitenland- en ontwikkelingsbeleid: we helpen opvanglanden concreet bij het dragen van een grote vluchtelingenlast, we versterken hun systemen en we werken aan duurzame oplossingen in de Syrië-regio en de Hoorn van Afrika, in het belang van de mensen daar én in het belang van Nederland.

De hoofdpunten uit deze beleidsreactie zijn:
– Het kabinet bevestigt nadrukkelijk de keuze voor een geïntegreerde aanpak van onderwijs, werk en bescherming in langdurige vluchtelingensituaties. Door noodhulp te verbinden met structurele investeringen in kansen en rechtsbescherming draagt Nederland bij aan stabiliteit in landen die voor ons veiligheids- en migratiebelang cruciaal zijn. Immers, door het bieden van perspectief in de regio dichtbij het land van herkomst wordt de noodzaak tot doorreis verkleind.
– Het kabinet wil de pijler werk en bestaanszekerheid in de resterende jaren van fase 2 zichtbaar versterken. Meer mensen aan het werk en meer eigen inkomen voor vluchtelingen en gastgemeenschappen zijn cruciaal om hulpafhankelijkheid te doorbreken en irreguliere migratie minder aantrekkelijk te maken. Daarom blijft het kabinet hierop inzetten, ook al realiseert het zich dat verwachtingen, gezien de vaak lastige contexten, soms bijgesteld moeten worden. Dat vraagt om opschaling van bewezen interventies, een realistische rol voor de private sector en nauwe aansluiting op nationale beleidskaders.
– Waar context en rechtsstatelijke randvoorwaarden dat toelaten, zet het kabinet stevig in op inclusie van vluchtelingen in nationale stelsels van opvanglanden, zoals onderwijs, sociale bescherming en arbeidsmarkt. Prospects wordt daarbij expliciet ingezet als instrument in de integrale landendialoog met regeringen in de regio, zoals verwoord in de beleidsbrief die uw Kamer d.d. 24 april 2026 ontving.
– Het kabinet wil dat de Nederlandse inzet aantoonbaar verschil maakt voor degenen die het meest kwetsbaar zijn. Aandacht voor vrouwen, jongeren, mensen met een beperking en andere kwetsbare groepen wordt daarom verder verankerd in ontwerp, uitvoering en monitoring. Dit is niet alleen een mensenrechtenkwestie, maar ook essentieel voor sociale stabiliteit in opvanglanden.

Het kabinet zal de aanbevelingen van IOB benutten bij de verdere uitvoering van fase 2 en bij de voorbereiding van toekomstige beleidskeuzes op het terrein van opvang in de regio, migratiepartnerschappen en humanitaire hulp. De inzet daarbij is dat Nederland, ook na 2027, zichtbaar en effectief bijdraagt aan opvang en perspectief in de regio, en daarmee aan beheersbare migratiestromen en internationale stabiliteit. Hierover zal uw Kamer in de loop van 2027 worden geïnformeerd.

De Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.W. Sjoerdsma